

Risicoparagraaf

Februari, maart en april 2026

Inleiding

Volgens het "Risicomanagementbeleid Provincie Zeeland" worden projectrisico's verantwoord in de voortgangsrapportages grote projecten die aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten worden verstrekt.

Tegelijkertijd met de voortgangsrapportages wordt ook informatie verstrekt over de ontwikkeling van het provinciaal risicoprofiel en daarmee ook over andere provinciale risico's.

Risico's

In het risicoprofiel van Zeeland zijn alle risico's waaraan onze Provincie wordt blootgesteld opgenomen. Een aantal van deze risico's heeft tevens een relatie met (voormalige) grote projecten. Het gaat om risico's met betrekking tot onderstaande onderwerpen zoals opgenomen in tabel 1. De risico's zijn weergegeven in volgorde van invloed.

Tabel 1: Risico's en klassen:

Positie	Risico omschrijving	Kans klasse	kansinschatting dat risico zich voordoet	Maximale impact x € 1,0 miljoen
1	Project Zanddijk	3	31% - 50%	9,1
2	Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST	3	31% - 50%	10,0
3	Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder	2	10% - 30%	3,3
4	Controle POP-3 en overige Europese projecten	2	31% - 50%	1,6
5	Wettelijke Milieutaken	3	31% - 50%	1,2
6	Tekort in Faunafonds	3	31% - 50%	1,0
7	Westerschelde Ferry	1	< 10%	4,7
8	Cybercrime	2	10% - 30%	2,0
9	Garantstelling ZB	1	< 10%	1,0
10	Wijziging licentiestructuur	2	10% - 30%	0,2

Kans klasse	kans*
1	< 10%
2	10% - 30%
3	31% - 50%

*Indien een risico uit deelrisico's bestaat wordt het gewogen gemiddelde van de kans berekend.

De maximale impact betekent de inschatting van de maximale financiële gevolgen van het risico door de inhoudelijk deskundige.

De risico's met betrekking tot project Zanddijk, Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST en Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder bepalen het grootste deel (79,6%) van het risicoprofiel van de provincie.

Ten opzichte van vorige rapportage is er één nieuw risico: Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST. Omdat dit risico zich in de top 3 bevindt is deze hieronder nader toegelicht. Binnen het risico

Wettelijke milieutaken zijn deelrisico's Extra inzet op groen toezicht door RUD t.o.v. huidige inzet én Invulling verdragen van Espoo en Helsinki komen te vervallen omdat hiervoor middelen beschikbaar zijn gesteld in de voorjaarsnota 2026. Het risico Controle POP 3 en overige Europese projecten is licht gestegen en het project Zanddijk licht gedaald. Per saldo stijgt de totaal benodigde risicobuffer.

Project Zanddijk

Op 16 december 2022 hebben Provinciale Staten een krediet voor project Zanddijk verstrekt van € 68 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op de kostennotitie van RHDHV van 28 oktober 2022 en de aanpassingen hierop, zoals opgenomen in het statenvoorstel kredietaanvraag en definitief ontwerp.

In het projectkrediet is op basis van een risicodossier een risicoreserve opgenomen. De raming waarop het krediet is bepaald, heeft een bandbreedte van 15%. Deze bandbreedte hangt samen met de detaillering van berekeningen, zoals de hoeveelheid aan materiaal dat nodig is om de bouw te realiseren. Het kan voorkomen dat de werkelijk benodigde hoeveelheden en prijzen hoger zijn dan hetgeen is opgenomen in de raming voor het projectkrediet. Er is daardoor een risico op het ontoereikend zijn van het projectkrediet. Daarnaast is er bij een infrastructuurproject, naast het optreden van risico's die leiden tot budgetoverschrijding ook het risico op een langere doorlooptijd van de planning aanwezig. Beide risico's zijn opgenomen in het risicoprofiel van de Provincie.

Beheersmaatregelen:

Door de verdere uitwerking en aanbesteding van het project wordt de bandbreedte op de raming kleiner en zal het risico afnemen.

Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST

Tijdens de reparatie van de Oostbuis van de Westerscheldetunnel, die op 11 januari 2027 begint en vier maanden gaat duren, kan er 50 tot 80% minder verkeer door de Westerscheldetunnel. Er wordt een Verkeersbesluit genomen om te garanderen dat er ruimte is voor noodzakelijk verkeer. Door goed te plannen en slim te spreiden ontstaat ruimte voor overige passages. Het openbaar vervoer wordt een betrouwbaar alternatief voor wie geen toegangsbewijs krijgt voor de tunnel. Voor schade groter dan het normale maatschappelijke risico of bedrijfsrisico kan worden gekozen nadeelcompensatie te claimen. Hiervoor geldt de provinciale verordening nadeelcompensatie. Omdat het gedurende de uitwerkingen moeilijk te voorzien is in welke gevallen nadeel boven normaal maatschappelijk risico of bedrijfsrisico uit kan komen, is hiervoor een risico-inschatting gemaakt.

Garantstelling gemeente Hulst in verband met Perkpolder

In 2017 hebben Provinciale Staten besloten het project Perkpolder volledig over te dragen aan de gemeente Hulst en haar aandelen in Perkpolder Beheer BV te verkopen aan de gemeente Hulst. De gemeenteraad van de gemeente Hulst heeft deze aandelen overgenomen en het project zelfstandig verder te zetten. De provincie is per 2018 geen aandeelhouder meer maar staat na uittreding nog wel garant voor een maximum bedrag van € 3,3 miljoen ter beperking van de financiële risico's van de gemeente Hulst. Deze garantie vervalt op 31 december 2026, tenzij partijen schriftelijk anders overeenkomen.

Beheersmaatregelen:

De gemeente verstrekt gedurende de looptijd van de garantie jaarlijks aan de Provincie een controleverklaring van een externe accountant over de vastgestelde jaarrekening van Perkpolder Beheer. Hierover en over de actuele ontwikkelingen vindt jaarlijks minimaal één keer bestuurlijk overleg plaats tussen de Provincie en de gemeente Hulst. Gedurende het jaar vindt tevens ambtelijk overleg plaats over de actuele ontwikkelingen binnen het project Perkpolder. Na het vaststellen van een nieuwe grondexploitatie (GREX) door de gemeente Hulst ontvangen wij een exemplaar van deze GREX.

Benodigde risicobuffer

Op basis van de risicogegevens wordt door middel van een risicosimulatie de benodigde risicobuffer berekend. Dit is de buffer die nodig is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Deze simulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag in de "worst case" ongewenst en onnodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Bij de berekening van de risicosimulatie gaan we uit van het door Provinciale Staten vastgestelde zekerheidspercentage van 90%. Uit de risicosimulatie volgt dat met 90% zekerheid kan worden gesteld dat alle risico's zijn afgedekt met een bedrag van € 11,0 miljoen. Dit betreft een toename van € 0,8 miljoen ten opzichte van vorige rapportage.

Beschikbare risicobuffer

De beschikbare risicobuffer bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's in financiële zin af te dekken.

(bedragen x € 1 miljoen)

Beschikbare risicobuffer

Algemene reserve (laagste stand 2026-2030)	21,8
*Vrij aanwendbare bestemmingsreserve	0,0
Ruimte meerjarenbegroting	2,9
Totaal	24,7

In bovenstaande opstelling is uitgegaan van de standen na verwerking van de 7^e begrotingswijziging 2026.

* De ontvangen middelen ZEH zijn toegevoegd aan de reserve ZEH. Hoewel deze reserve nog geen bestemming heeft, heeft Provinciale Staten een kader vastgesteld waarin is opgenomen dat de middelen in deze reserve (meerjarig) uitgezet worden voor het genereren van rendement. Deze middelen zijn inmiddels ook meerjarig uitgezet bij gemeenten en waterschappen, waardoor deze middelen niet direct inzetbaar zijn voor andere doelen.

De vrije belastingcapaciteit motorrijtuigenbelasting maakt geen onderdeel uit van de beschikbare risicobuffer. Hoewel deze ruimte niet meer wordt meegenomen in de beschikbare buffer, kunnen Provinciale Staten deze ruimte wel inzetten, jaarlijks per 1 januari. De opcenten gedurende het jaar aanpassen kan niet. De vrije belastingcapaciteit MRB bedraagt op dit moment € 35,2 miljoen per jaar.

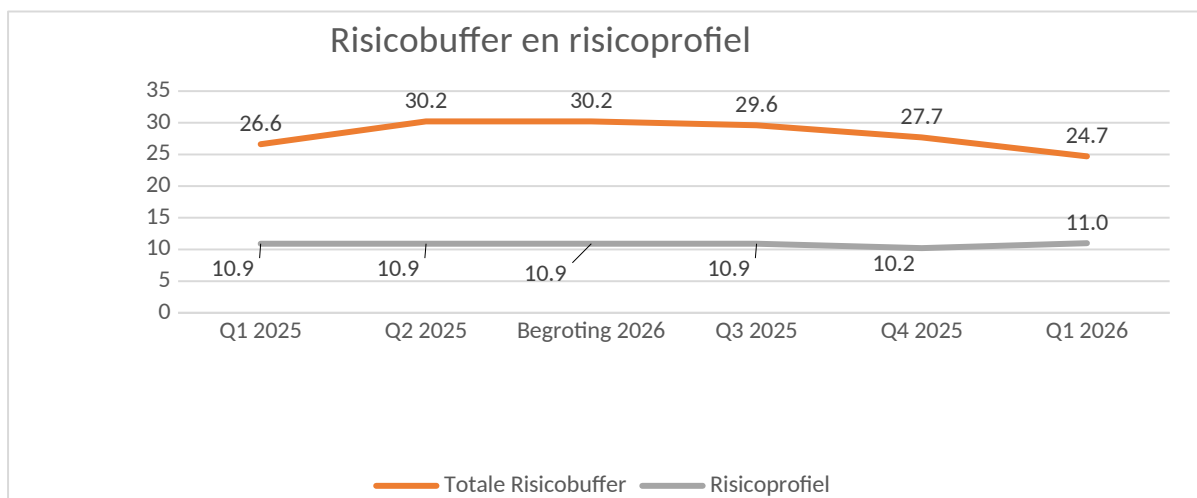
Ratio weerstandsvermogen

Op basis van de ratio weerstandsvermogen wordt bepaald of het weerstandsvermogen van de provincie toereikend is bij het huidige risicoprofiel. Via het risicomanagementbeleid hebben Provinciale Staten een ondergrens voor de ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld van 1,2. Dit valt in de klasse voldoende.

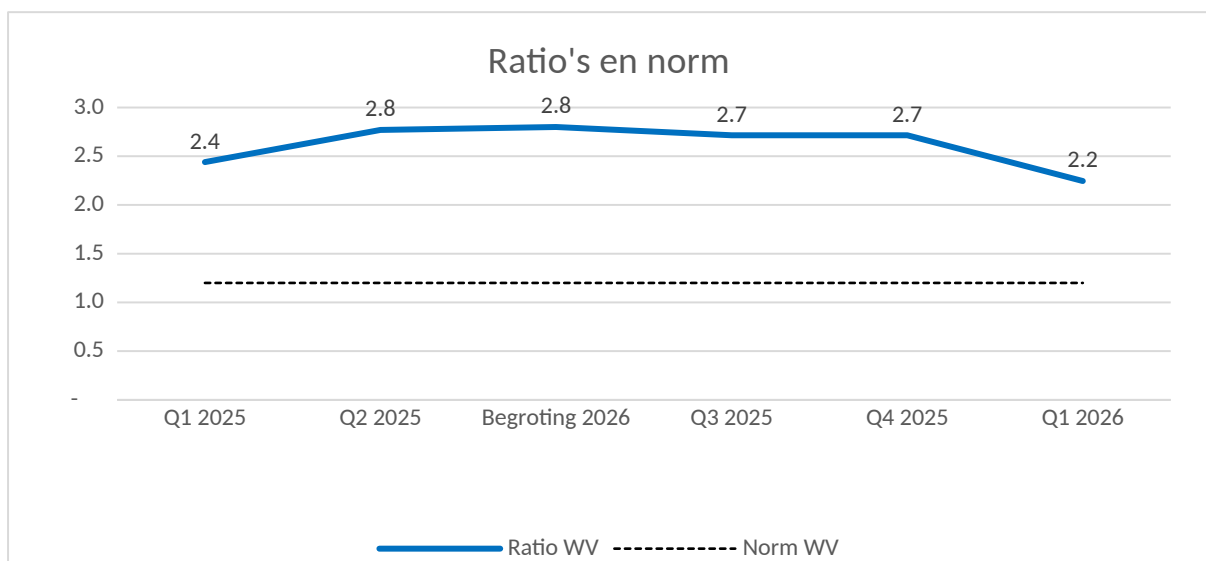
$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare risicobuffer}}{\text{Benodigde risicobuffer}} = \frac{24,7}{11,0} = 2,2$$

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de provincie is afhankelijk van meerdere factoren en wijzigt daardoor voortdurend. De ontwikkeling van het provinciaal weerstandsvermogen ziet er als volgt uit.

De beschikbare risicobuffer is ten opzichte van de 4^e kwartaalrapportage gedaald en wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van ruimte in de meerjarenbegroting. Het risicoprofiel is gestegen ten opzichte van de 4^e kwartaalrapportage en wordt met name veroorzaakt door het nieuwe risico Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST. Als het risicoprofiel stijgt en de totale risicobuffer daalt dan betekent dit dat de ratio weerstandsvermogen daalt. De ratio is nog steeds gewaardeerd als uitstekend.

Bevindingen kernteam 1^e kwartaalrapportage risico's 2026

In het risicomanagementbeleid Provincie Zeeland 2025 is opgenomen dat het kernteam vaststelt dat alle risicokaarten per kwartaalrapportage actueel/geactualiseerd zijn. Daarom wordt periodiek aan alle budgethouders binnen de Provincie gevraagd om hun risico's te inventariseren en de bestaande risico's te actualiseren. Bij de grote projecten heeft de projectbeheerser de taak er op toe te zien dat de risicokaart actueel is. De bijgevoegde risico rapportage is tot stand gekomen op basis van de resultaten van deze uitvraag. Het versterken van het risicobewustzijn binnen onze organisatie is een continu proces.

Geconstateerd is dat alle kaarten afgelopen periode inhoudelijk en financieel geactualiseerd zijn door de inhoudelijk deskundigen.

Tabel 2 Actualisatiedata risicokaarten

Risicokaart Naris	Positie	Risico omschrijving	Kans klasse	Kans in procenten	Maximale impact x € 1,0 miljoen	laatst geactualiseer d
R648, R720	1	Project Zanddijk	3	31% - 50%	9,1	29-4-2026
R1025	2	Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST	3	31% - 50%	10,0	6-3-2026
R31	3	Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder	2	10% - 30%	3,3	23-2-2026
R822, R143, R28	4	Controle POP-3 en overige Europese projecten	2	31% - 50%	1,6	13-4-2026
R570	5	Wettelijke Milieutaken	3	31% - 50%	1,2	8-5-2026
R30	6	Tekort in Faunafonds	3	31% - 50%	1,0	18-5-2026
R926, R927	7	Westerschelde Ferry	1	< 10%	4,7	26-3-2026
R475	8	Cybercrime	2	10% - 30%	2,0	23-2-2026
R121	9	Garantstelling ZB	1	< 10%	1,0	21-4-2026
R33	10	Wijziging licentiestructuur	2	10% - 30%	0,2	18-5-2026
Totaal*					34,1	

* Aan de hand van de financiële impact in combinatie met de risico-inschatting wordt een zogenaamde Monte-Carlosimulatie gedraaid. Uit deze simulatie volgt de benodigde risicobuffer van € 11,0 miljoen.

19-5-2026

Het kernteam risicomanagement